

MUKADDİME

Cilt: 10 • Sayı: 1 • Yıl: 2019
e-ISSN: 2459-0711

MUKADDİME

e-ISSN: 2459-0711
Cilt 10, Sayı 1, Bahar 2019
Volume 10, No 1 Spring 2019

Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Adına Sahibi
Owner on Behalf of Mardin Artuklu University, the Institute of Social Sciences
Prof. Dr. Ahmet Ağırakça

Baş Editör | Editor in Chief
Doç. Dr. Ömer Bozkurt

Editörler | Editors
Dr. Öğr. Üyesi Caner Yelbaşı
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Yücedağ

Editör Kurulu | Editorial Board
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Kayaoğlu (Mardin Artuklu Üni.) Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Yücedağ (Mardin Artuklu Üni.)
Prof. Dr. Beyhan Kanter (Mardin Artuklu Üni.) Doç. Dr. Hayrullah Acar (Mardin Artuklu Üni.)
Dr. Öğr. Üyesi Faysal Özdaş (Mardin Artuklu Üni.) Dr. Öğr. Üyesi. M. Fatih Kılıç (Mardin Artuklu Üni.)
Prof. Dr. Julian Rentsch (Johannes Gutenberg Uni. Mainz) J. Prof. Dr. Petr Kucera (Hamburg Uni.)
Doç. Dr. Halis Sakız (Mardin Artuklu Üni.) Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Şanlı (Mardin Artuklu Üni.)

Redaksiyon | Redaction
Türkçe: Arş. Gör. Burçin Özdemir, Arş Gör. Mehmet Yalçinkaya
İngilizce: Arş. Gör. Yunus Maviş

İletişim | Correspondence
Mardin Artuklu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Sağlık Yüksekokulu Binası 5. Kat Diyarbakır Yolu 5. km Mardin Tel: + 90 482 213 4002
Web: <http://mukaddime.artuklu.edu.tr>, mukaddimedergisi@gmail.com

Dizgi ve Tasarım: Abdullah Özgür Oral, Ömer Bozkurt

Mukaddime, Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından altı ayda bir bahar (Mayıs) ve güz (Kasım) dönemlerinde yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergideki yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayınlanamaz. Mukaddime; ULAKBİM TR Dizin, EBSCO, DOAJ, ASOS Sosyal Bilimler İndeksi, İSAM, IdealOnline, SOBİAD vb. indeks ve veri tabanlarında yer almaktadır.

Mukaddime is an international biannual peer-reviewed journal which is published in Spring (May) and in Autumn (November) by Mardin Artuklu University's Institute of Social Sciences. The whole responsibility of opinions expressed in Journal solely belong to their authors. The texts that are published by journal are not allowed to be published partially or entirely without permission. Mukaddime; is located at the ULAKBİM TR Dizin, EBSCO, DOAJ, the ASOS Social Sciences Index, İSAM, IdealOnline, SOBİAD etc. database.

Danışma Kurulu | Advisory Board*

Prof. Dr. Abdullah Ekinci (Harran Üniv.)	Assist. Prof. Mateo Mohammad Farzaneh (Northeastern Illinois Univ.)
Prof. Dr. Adnan Demircan (İstanbul Üniv.)	Masoud Jaafari Dehaghi (University Of Tehran)
Prof. Dr. Ahmet Ağırakça (Mardin Artuklu Üniv.)	Prof. Dr. M. Sait Özerverli (Yıldız Teknik Üniv.)
Prof. Dr. Ahmet Kankal (Yıldırım Beyazıt Üniv.)	Prof. Dr. Mahmut Atay (Selçuk Üniv.)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak (Tobb Ekonomi Ve Teknoloji Üniv.)	Prof. Dr. Mehmet Mahfuz Söylemez (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Ali Murat Yel (Marmara Üniv.)	Prof. Dr. Mehmet Özdemir (Ankara Üniv.)
Prof. Dr. Aynur Özfirat (Mardin Artuklu Üni.)	Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan (Yıldırım Beyazıt Üniv.)
Prof. Dr. Ayhan Bıçak (İstanbul Üniv.)	Prof. Dr. Nüket Esen (Boğaziçi Üniv.)
Prof. Dr. Erdoğan Boz (Eskişehir Osmangazi Üni.)	Doç. Dr. Oktay Özel (Bilkent Üniv.)
Prof. Dr. Erica C.d. Hunter (Soas Univ.)	Prof. Dr. Ömer Aytaç (Firat Üniv.)
Prof. Dr. Feridun M. Emecen (İstanbul 29 Mayıs Üniv.)	Prof. Dr. Ömer Türker (Marmara Üniv.)
Prof. Dr. İbrahim Özçoşar (Mardin Artuklu Üniv.)	Prof. Dr. Recep Şentürk (İbn Haldun Üniv.)
Prof. Dr. İlhami Güler (Ankara Üniv.)	Prof. Dr. Richard Foltz (Concordia Univ.)
Prof. Dr. İlhan Kutluer (Marmara Üniv.)	Prof. Dr. Saim SAVAŞ (Uşak Üniv.)
Prof. Dr. İrfan Aycan (Ankara Üniv.)	Prof. Dr. Sami Şener (Doğuş Üniv.)
Doç. Dr. İrfan Yıldız (Dicle Üniv.)	Doç. Dr. Salih Akın (Université De Rouen)
Prof. Dr. Julian Rentszsch (Johannes Gutenberg Univ.)	Prof. Dr. Şinasi Gündüz (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Kadir Canatan (İstanbul Sabahattin Zaim Üniv.)	Prof. Dr. Turan Karataş (Karamanoğlu Mehmet Bey Üniv.)
Prof. Dr. Kayhan Delibaş (Adnan Menderes Üniv.)	Prof. Dr. Vahap Özpolat (Mardin Artuklu Üniv.)

* Ada göre alfabetik sıra | In alphabetical order by name

MUKADDİME

e-ISSN: 2459-0711

MUKADDİME DERGİSİ 2019 YILI 10. CİLT 1. SAYI HAKEMLERİ
REFEREES of MUKADDİME in Volume 10, NO 1, the Year 2019

Prof. Dr. Abdullah Ekinci, Harran Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Altuğ Günar, Bandırma Onyedİ Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Abdurrahman Adak, Mardin Artuklu Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Ayhan Tek, Muş Alparslan Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan Demircan, İstanbul Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Caner Yelbaşı, Mardin Artuklu Üniversitesi
Prof. Dr. Beyhan Kanter, Mardin Artuklu Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Cengiz Gürbıyık, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Edip Çağmar, Dicle Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Cuma Ercan, Kilis Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Samur, Batman Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Devrim Ertürk, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Ali Şimşek, Cumhuriyet Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Hasan Çiftçi, Harran Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut Ayar, Kırklareli Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Fıdanı, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Walter Andrews, University of Washington	Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Yücedağ, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah Kaya, Cumhuriyet Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Kadir Çakar, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Tan, İstanbul Medeniyet Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Kamuran Gökdağ, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Efe Baştürk, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Melih Sever, Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Gülberk Bilecik, İstanbul Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Metin Atmaca, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Hanifi Şahin, Atatürk Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Cevat Acar, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Kristina L. Richardson, Queens College/ City University of London	Dr. Öğr. Üyesi Necat Keskin, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Musa Öztürk, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Nesim Sönmez, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Uyar, Ankara Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Ömer Doru, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Yalçınkaya, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Serdar Ünal, Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Osman Uluyol, Adıyaman Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Seven Erdoğan, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Özgür Yılmaz, Gümüşhane Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Şanlı, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Tahir Pekasil, Mardin Artuklu Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Zela Başak Kızılkın, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Ubeydullah Sezikli, İstanbul Üniversitesi	Dr. Hakan Aslan, Bahçeşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus Cengiz, Mardin Artuklu Üniversitesi	

İçindekiler | Contents

Takdim

VII

Makaleler - Articles

Feridun Bilgin

Aziz Efendi'nin Risâlesinde Kürt Emirleri (İv. Murad Dönemi, 1623-1640) 1 Kurdish Emirs in the Report of Aziz Efendi (The Reign of Murad IV, 1623-1640)

Eral Ceylan

Ahmed Tebrizî'nin Şehinşahnamesi'nde İlhanlıların Mardin Kuşatması, Melik Said ve Melik Muzaferüddin İle Olan Münasebetleri 21 Mardin Siege of the Ilkhanids and Their Relations with Melik Said and Melik Muzaferuddin according Ahmet Tebrizi's Şehinşahname

Bilal Altan

XIX. Yüzyıl Sonlarında Cizre'de Kolera Salgını ve Yol Açtığı Tahribat 37 The Cholera Outbreak at the End of 19th Century Cizre and its Devastating Impacts

Kazım Paydaş - İbrahim Halil Tanık

Urfa'da Genel Seçimler (9., 10. ve 11. Dönem) 53 General Elections in Urfa (9th, 10th and 11th Term)

Halit Yeşilmen

Birlikte Yaşama Tecrübesine ve Ortak Yaşam Alanına İşaret Eden Kavramsal Bir Çalışma: Ebrulî Kültür (Mardin Örneği) 77 A Conceptual Study Pointing to the Experience of Living Together and Common Life Area: Ebrulî Culture (Example of Mardin)

Egecan Aydın

Mardin Dinî Mûsikî Kültüründe Mevlidhân Hâfız Mehmet Ali Demir 99 Mawlidhan Hâfiz Mehmet Ali Demir in Mardin Religious Music Culture

Abdülhamit Tüfekçioğlu - Şerif Tümer

Mimar Dâvud Ağa'nın İmzalı Eserleri ve Üslûbu 115 Style and Signature Work of Architect Dâvud Agha

Osman Aslanoğlu

Di Mem û Zînê De Çend Hunerên Wateyî 141 A Few Arts Related to Meaning in the Mem and Zin Mem ve Zin'de Anlamla İlgili Bazı Edebî Sanatlar

M. Zahir Ertekin – Şerif Güzel

Xebatên Kurdolojîyê Li Zanîngeha Bîngolê (2014-2018) 161 Bingöl Üniversitesi Kürdoloji Çalışmaları (2014-2018) Kurdology Studies in Bingol University(2014-2018)

Deniz Aşkın - Nadir Suğur

Geleneksel Otorite ve Liderlik: Dini Aktörler Olarak Seydalarda Dinsel İtibarın İnşa Süreçleri 195 Traditional Authority and Leadership: The Building Processes of Religious Dignity of Seydas as Religious Actors

Hatice Kübra Uygur - Ayşegül Koyunca Okca		
Devecilik Kültüründe Havut Hayrının Ritüelistik Uygulamaları	213	The Rituelistic Practices of the Havut Hayrı in the Culture of Camel
Doğuş Şimşek		
İstanbul'daki Afrikalı Göçmenlerin Gündelik Irkçılık Deneyimleri	233	The Experiences of Everyday Racism against African Migrants in Istanbul
Özgen Felek		
The Human Body as a Mirror in Ottoman Literature	249	Osmanlı Edebiyatında Bir Ayna Olarak İnsan Bedeni
Hüseyin Çil		
Türkiye'de Muhafazakârlık ve Muhafazakâr Roman: Bir Edebi Biçimin Sosyolojisi Üzerine	285	Conservatism and Conservative Novel in Turkey: On the Sociology of a Literary Form
Halil Akçay		
Arap Dili Terminolojisinde 'İvađ	307	The "İvađ" in Arabic Language Terminology
Ali Fuat Birol		
Estetik, İktidar ve Uluslararası İlişkiler	321	Aesthetics, Power and International Relations
Sever Işık		
İmtiyaz ve İstisna: Locke ve Schmitt'te Yasa, Egemen ve Olağanüstü Hâl	335	Prerogative and Exception: Law, Sovereign and Emergency in Locke and Schmitt
Enes Bayraklı - Çağatay Özdemir		
Understanding the Ever-Changing Dynamics in Turkish-EU Relations During the AK Party Era (2002-2018)	355	AK Parti Döneminde (2002-2018) Türkiye-Avrupa Birliği İlişkilerindeki Sürekli Değişimin Anlaşılması
Serkan Gün - Yakup Durmaz - Alper Tutcu		
Destinasyon İmajının Ziyaretçi Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Mardin'e Gelen Yerli Turistler Üzerinde Bir Araştırma	375	The Effect of Destination Image on Visitor Satisfaction: A Research on Domestic Tourists Visiting Mardin
Muhammed Fatih Yürük - İbrahim Halil Ekşi		
Yapay Zekâ Yöntemleri İle İşletmelerin Finansal Başarısızlığının Tahmin Edilmesi: Bist İmalat Sektörü Uygulaması	393	Financial Failure Prediction of Companies Using Artificial Intelligence Methods: An Application in BIST Manufacturing Sector
İbrahim Hüseyini		
Türkiye'den Almanya'ya Yapılan İhracatın Analizi: 2008-2017	423	Analyzing of Turkey's Export to Germany: 2008-2017

Takdim

Düşünce, bir açıdan hatırladıklarımızın bizlere çağrıştırdıklarıdır. Hatırladıklarımız geçmiştiir, tarihtir. Tarih her bilimle ilişkilidir; zira bilimlerin hafızası tarihtir. Tarih bir disiplin olarak geçmişteki yapıp etmeleri çeşitli yöntemlerle ortaya koymakla birlikte felsefi-metodolojik açıdan kendi yapıp ettiklerini de ele alıp inceler. Bütün bilimler için kaçınılmaz ana yöntem budur. Geçmiş ya da tarih, bir yandan geleceğin inşasında tekrara düşmekten bizi alkoyarken diğer yandan yeni şeyler söylememize imkân sağlar. Bilimlerin geçmişlerinde olup bitenleri aktarmaktan başka bir işle uğraşmamaları ise bir tür bilimsel demansa sebebiyet verir ki, böyle bir hastalık yakın geçmiş, ân ve geleceğe dair körlüklere yol açar ve bu durumda ilgili bilim alanı adeta ölüme doğru yol alır. Bu nedenle bilimler geçmiş, ân ve gelecek süreçlerini belli bir metodoloji içerisinde dengelemeyi sürdürebilmelidir. Nasıl ki bir tabip herhangi bir hastalığın tedavisinde sadece geçmiş tedavilerle yetinmeyip yeni yol ve yöntemler, bambaşka tedaviler arayarak maksimal olumlu sonuçlar elde etmeyi istiyorsa, sosyal bilimlerin de bunun gibi, geçmişin üzerine her zaman yeni bir şeyler eklemesi gerekmektedir. Sosyal bilimler daha da ileri giderek belki bugün bizim göremediklerimizi ama gelecekte olabilecek hususları da öngörebilmelidir. Sosyal bilimler kâhinlik yapmayabilir ancak kehanetlerin insanlara ilginç vizyonlar sağladığını unutmuyarak bir tür gelecek kurgusundan da kendisini mahrum bırakmamalıdır.

Sosyal bilimler alanında kendine özgü yaklaşımlarla farklılığını her daim gösteren Mardin Artuklu Üniversitesi, bu yaklaşımını Sosyal Bilimler Enstitüsünün Mukaddime dergisine de yansıtabilmiştir. Mukaddime dergisinin 2019 yılı 10. cildinin 1. sayısında da aynı vizyonla farklı diller, konular, kültürler ve yaklaşımları barındıran önemli makaleleri bulmak mümkündür.

Mukaddime dergisi kendine özgü farklı ve dikkat çekici vizyonuyla her geçen sayıda ilgiye mazhariyetini arttırmaktadır. Çok sayıda yazarın makalelerini yayımlamak için başvuruda bulunduğu dergimiz, standartlarından taviz vermeden, dahası bu standartları arttırarak başvuru sayısına oranla makale yayımlama miktarını arttırmıştır. Mukaddime dergisinin 2019 yılından itibaren EBSCO indeksinde taranmaya başlaması ve SSCI'ya başvurması bu standartların bir göstergesidir. Ayrıca Mukaddime dergisi 2019 yılından itibaren günün ve geleceğin dünya standartlarını gözeterek sadece dijital basım yapmaya karar vermiş ve böylece daha hızlı ve seri bir kimliğe bürünmüştür.

Mukaddime dergisinin bu sayısında da yerel alan çalışmalarına öncelik tanınarak tarih, sosyoloji, sanat, edebiyat, dil, felsefe, uluslararası ilişkiler ve işletme alanlarında özgün ve güçlü makaleler yayımlandı. Makalelerin yazım dilleri arasında Türkçe, Kürtçe ve İngilizce bulunurken, farklı dillerden makalelere her

zaman öncelik tanımak Mukaddime dergisinin temel misyonu olmaya devam etti.

Mukaddime dergisinin hazırlanma ve yayımlanma aşamaları önemli bir çabayı gerektirmektedir. Bu sayımızın hazırlanmasında, derginin işleriyle birinci dereceden ilgilenen editörlerden başta Dr. Öğr. Üyesi Caner Yelbaşı olmak üzere diğer editör Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Yücedağ ve bölüm editörleri ile sekreteryaya ve son okumada emeği geçen tüm görev arkadaşlarıma teşekkür etmek isterim. Her zaman olduğu gibi bütün desteğiyle bizlerin yanında olan, teşvik ve tavsiyelerini bizlerden esirgemeyen Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Ahmet Ağırakça'ya da teşekkürü borç bilirim. Mukaddime dergisinin 10. cilt 1. sayısının ilim dünyasına hayırlı olmasını diler, 10. cilt 2. sayısında yeni makalelerle birlikte olmayı umar, saygılar sunarım.

Baş Editör

Doç. Dr. Ömer Bozkurt